

DÉLMAGYARORSZÁG

SZERDA, 1991. NOV. 6., 81. ÉVF. 260. SZÁM

HAVI ELŐFIZETÉSI DÍJ: 185 FT, ÁRA: 7,40 FT

Első alkalommal látogatott Szegedre hivatalba lépése óta *Charles Thomas*, az Egyesült Államok magyarországi nagykövete. A követet, aki *Mark Palmert* követte e tiszt-ségben, Róna-Tas András, a JATE rektora hívta meg, de fogadták őt a Városházán is. Szegedi látogatására elkísérte *Robert E. McCarthy* sajtó-, és kulturális attasé is.

A program délelőtt kezdődött a Dugonics téri központi épületben, ahol a rektor fogadta a vendégeket és bemutatta nekik az egyetemet. Ezután megnézték az egyetemi könyvtárat.

Fél egykor a Városházán *Lippai Pál* polgármester fogadta a nagykövetet. A találkozón az egyetem vezetői mellett jelen volt még *Ványai Éva* alpolgármester, a konzervatív frakció képviselőjében *Borvendég Béla*, a liberálisok részéről pedig *Náfrádi Zoltán*. A polgármester a képviselőtestület munkájáról beszélt, s ezután is köszönetét fejezte ki az amerikai kormányzatnak azért az egyhónapos ösztöndíjért, amelynek segítségével az ottani önkormányzatok és az amerikai közigazgatás munkájával ismerkedhetett meg. Náfrádi Zoltán gazdasági

Az amerikai nagykövet Szegeden

problémákról beszélt, elsősorban a privatizáció nehézségeiről. Borvendég Béla pedig a város fejlesztésének távlatait fejtegette. Elmondta, hogy Szeged jó kapcsolatokat ápol például francia, német és olasz városokkal, és sajnálja, hogy az

USA részéről nem tapasztal ilyen érdeklődést. *Balaton Anita* külügyi referens az önkormányzat külkapcsolatairól beszélt, különös tekintettel az amerikai cégekkel kapcsolatos kezdeményezésekre. A tanácskozás nyelve egyébként az an-

gol volt, tolmácsokra nem volt szükség, mert a tízfős asztalt körülülők mindegyike beszélte ezt a nyelvet.

Ezután Ványai Éva következett volna, ő azonban javasolta, hogy induljanak ebédelni, és majd a

fehér asztalnál beszél a város kulturális életéről. Az ebéd a Tisza Szállóban volt.

Délután a nagykövet az egykori szovjet laktanyába látogatott el, amelyet az egyetem kapott meg, s az amerikaiakhoz hasonló *campust* készülnék ott kialakítani. Délután ötkor sajtótájékoztatóra invitálták az újságírókat. A bölcsészkar tanácstermébe meghívták az egyetem vendégprofesszorait is. Itt konkrét bejelentések nem történtek, jobbra *udvariassági nyilatkozatok* hallhattunk, továbbá folytatódott az, ami az egész látogatás legfőbb vonása volt: a *tájékoztató*. *Rozsnyai Bálint* a BTK dékánhelyettese a pittsburgi egyetem könyv-ajándékért mondott köszönetet, Róna-Tas András a létrehozandó Dél-Kelet-Európa intézetről beszélt. A nagykövetet ezután az angol tanszék könyvtárába invitálták, ahol kötetlen beszélgetésen találkozott a tanszék oktatóival és a vendégprofesszorokkal. *Charles Thomas* az esti órákban visszautazott Budapestre.

MÁRK

TARTALOM

Anarchiából a monarchiába?	2
A dinasztától a konföderációig	3
Az élet Mozartja	4
Exkluzív interjú Habsburg Ottóval	5
„Bárki más, csak a Bicskei nem”	8
Lászlóffy Aladár tárcája	16

Egy kis romantika

Miközben a kádárizmust en bloc elítéljük, ne feledkezzünk meg arról, hogy volt itt akkor egy szexuális forradalom! Ennek a vívmányait kár volna a politikai kacattal együtt kisöpörni. E forradalom viszontagságait túlélő veteránok sokat mesélhetnének ma a mindkét-nembeli ifjúságnak a súlyos harcokban megszerzett szabadság örömeiről. Amiket sajna, mára elrabolt, nem a rendszerváltás, hanem az új figyelmeztetés, az AIDS.

Bíza, megnőtt a szerelemből nemesedett stabil szeretet és a kipróbált, megbízható partner értéke. A régi szép időkben másképpen volt ez is. Az ember még be se lépett a presszóba, a buliba, a vasúti kocsi-ba, máris örök szerelemre lobbant az énekesnő, a kávéfőzőnő, a háziasszony és a házilány meg a kézilány iránt.

És ma? Ha meglát az ember a villamoson egy szép ívű szemöldököt, egy csodás lábat, darázsde-rék fölött emelkedő dús keblet, nem az egykor volt forradalmi szabály jut eszébe, rögtön megismerni, hanem az, hogy biztos ő is AIDS-es... Tekintete esetleg a villamoskocsi felső sávjában a műértő felnőttek számára diszkrétan elhelyezett reklámlaplatokra téved. Brrr... És amikor a pillantását már-már viszonozták, s föl lehetne tenni az első hülye kérdést, hol találkoztunk mi már, mennyi az idő, inkább gyorsan elkapjuk a tekintetünket, nehogy már késő legyen, s a veszélytelen platói szerelem helyett belekeveredjünk valami visszafordíthatatlanba.

Elmegy a Kugli egy este, na nem berúgni, hanem mert rájött, mi a megoldás! Fölkeresi a legvadabb helyet, kiszúrja a legvonzóbb csajt, aki már nem is csak vonzó, hanem odaránt, mint az örvény, a vákuum vagy egy hatalmas elektromágnes.

Homály, a felsőtétben délővi vil-ló pálmafények, a nagyvad félbar-nára polírozott teste; szemtapad-ások oda-vissza, kis elterülés a ze-ne hullámain. Érezni lehet: itt minden-minden Kuglinak van! Már rá gondolva, utána vágyakozva bukott meg az angyal, s változott át tisztes bolti eladóból nagyteljesítményű éjszakai elektromágnessé. De semi több! Nem ám.

Megvolt viszont az áramutés! A Kugli zsebébe nyúlhat, odagyűrheti a mágnesnek a pénzt, Ungváron egy dollárt, nyugatabbra többet, a bankó izgató felvillanása, érintése után, máris száguldhathaza, mint mondják felvillanyozva, a kipróbált, biztonságos örömhöz. Mert kell, hát volt egy kis romantika és baj se lesz.

Hip-peep-hurrá!

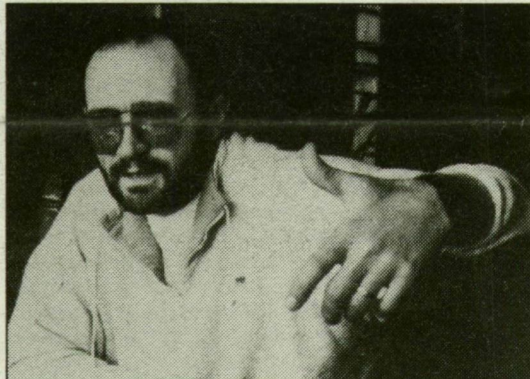
ZELEI MIKLÓS

Tűzkeresztség a sivatagban

A 749, égő, kuvaiti olajkút eloltásának, lezárásának, majd termelésbe állíthatóságának esélyeit latolgatva több évnyi távlatot jósoltak még nem is olyan régen a szakemberek. S alig titkoltan nagy üzletet is reméltek a kitorésvédelemre szakosodott, profi szervezetek, jobbra persze az amerikaiak. Valószínűleg kevés esélyt adtak volna a „nagyok” egy maroknyi magyar, igazából mutatós, nemzetközileg elismert referenciák nélküli, olajipari csapatnak, ha az történetesen nem kap mégis lehetőséget arra, megmutathatja, mit tud. S mit tud az a két, MIG 21-es repülőgéphajtómű, amely egy T34-es alvázára szerelve a március 22-i, üllési főpróbán könnyedén „elfúj” egy mesterségesen létrehozott kitorést.

A napokban arról kaptunk hírt, váltás lesz a Kuvaitban dolgozó, két szegedivel erősített, magyar csapatnál: a szol-noki Kóolajkutató Vállalat stábjá után a nagykanizsai Rotary Kft. szakemberei folytatják az oltást, egyébként az eredeti szerződés szerint. A két szegedi egyikét, *Vecsernyés Imre* al-gyói tűzoltóparancsnokot a napokban várják haza, *Székely Sz. Tamást*, aki odakint a biztonságttechnikai felelős volt, már a szegedi főmérnökségen találtuk meg. Vele beszélgetvén egy különleges feladatra szövetkezett csoport képét szeretnénk megrajzolni.

„Gyermekeorvos szerettem volna lenni, olajmérnökség lett belőle.” Tizenéves vásárhelyi srácként élte meg, s látta az al-gyói 168-as kút kitorését. Aztán 1980-tól, a Miskolcra ho-zott diplomával a zsebében járni kezdte Szegeden a rang-létrát, a gyakornokságtól fölfelé. A főmérnökség második embereként évekig ő a kitorésvédelmi brigád vezetője, de igazi tűzkeresztség nélkül. Azt Kuvait hozta meg számára. „Ne úgy képzelje, hogy *Zsana* vagy *Fábiánsebestyén* hét-százszorozódott meg a sivatagban! A látvány, mint maga a pokol...” Pedig már jó előre, idehaza készültek, gyakor-latokkal és lélekben is, hogy a sivatagi hadműveletben pihe-nőnap nélkül, napkeltétől napnyugtáig küzdjenek a természet erejével. „Ez a csapat, mind a 23 ember nehezebben érte el ugyanazokat a sikereket, mint a többi nácio kipróbált, tech-nikailag megtámogatott szakemberei. De nem vallottunk szégyent, sőt.” Hamar rájuk terelődött a szakmabeliek és a világsajtó figyelme – a turbinás, elfújós technika, noha elein-

A kuvaiti olajmezők kútjainak többségét 1952 és 1956 között állították termelésbe. Igencsak bőséges hozammal működtek egészen 1991 telétüjáig. Akkor adta ki a parancsot katonáinak *Szaddam Husszein*: robbantsanak fel visszavonulásuk közben mindent, legfőképp az olajkutakat. A diktátor tudta, mit csinál: olyan mezőt tétetett tönkre, amelynek két-három kútja termel annyit, mint a magyarországiak összesen.

te gyanakodva nézegették, talán épp egyszerűsége miatt keltett csodálatot. Dollárszázazreket, -milliókat érő felszerelések nélkül vívták ki az újjáépítési project felelőseinek elismerését is. „A többiekhez képest mi kevés, percenként 20-30 ezer liter vizet használtunk.” S ez nem mellékes egy olyan vidéken, ahová előbb tartálykocsikon, utóbb csővezetéseken, 40-70 kilométerről szállítják a tengervizet. Ahol, miután már nem lángolt a kútból feltörő olaj, a szintén olajjal átitatott, szinte kokszá égett homoktól könnyen visszagyulladt a kút, s még az utómunkákhoz is vízűtés mellett kezdhettek csak hozzá. „Az irakiak a legtöbb kútra a felrobbantás előtt homokot kúpoztak fel - ez izzott át. Volt úgy, hogy szabályos földrengés-morajlást hallottunk, a gőzzé változott hűtővíz dolgozott a mélyben. Felülről az állandó olajpermet, változó szélfirással súlyosbítva, a kátrányszerű eső, körös-körül a

feketévé komorult, füstölgő, égő sivatag – hihetetlen látvány. Most is álmodom róla.”

Az MTV stábjá mindezt majd meg is mutatja a tévé-nézőknek – nyolc órányi nyersanyagot forgattak. A szereplők közt ott lesznek a mieink: *K. Szabó Sándor*, *Boros Ferenc*, *Somlai Nándor*, *Koloch András*, *Czékman János*, *Losonczy Sándor*, *Vereb Sándor*, s a traktos-markolós *Tábori András* – *Székely Sz. Tamással* együtt ők voltak a tűz-közeliek –, a turbósok *Haász György* vezette csoportja, s a háttérteam, élén *Kátai Bélával*.

Az olvasó képzelőerejében bízza még néhány adalék a munkakörülmények jellemzésére: a homokviharakkal tarkított, szeptemberi 40-45 fok csak október derekára mér-séklődött valamicskét. S akkor tessék ehhez hozzágondolni az égő kutak „fűtését”, meg azt, hogy a Forma-1-es ver-senyzők tűzbiztos ruháit viselték az oltók. Persze, a csiz-májukból időnként kiöntötték az izzadságot – „legalább *Fa-zekas főorvosnak* adtunk némi bőrápolási munkát. Mert – egyébként segített rengeteget – orvosi esetet nemigen produkáltunk. Nagyon vigyáztunk egymásra.”

Nem is lehetett ez másképp, hiszen a napok múltával nyilván mindenki-ben gyűlt a feszültség, erősödött a fáradtság-érzet. Ezt legyőzni rendkívül erős, emberi kapcsolatok tud-ják csak. „Tisztaban voltunk vele, mire vállalkoztunk, s hogy ez a feladat nem foghat ki rajtunk. Talán csak az utolsó na-pon, a hazaindulás előtt engedtünk ki, akkor oldódott némi-kepp bennünk a feszesség. Nekem, a tűzkeresztség után eb-ben biztos vagyok, nem csupán szakmai tanulságokat hozott ez a négy hét, hanem emberileg is szolgált életre szólóval. Először tapasztaltam meg, hogy egy csapat, amelyben nin-csenek hősök, mire képes, hogy tudja átlendíteni egy-egy tagját a már-már reménytelen holtpontokon.”

A magyar csapat által eddig eloltott, hét kút egyikének közelében olajiszapban áll egy pálmafa. Tetején friss hajtásokkal. Amikor a kút elhallgatott, fél óra múltán ott termettek a legyek. A feketéllő, átégett homokon kis, fehér buckák, túrások jelentek meg. „Hinni kell a természetben”.

PÁLFY KATALIN

